

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

VOLILNI SHOD

Socialistične stranke Jugoslavije
in upokoencev
v Sp. Šiški

se bo vršil v soboto, 25. t. m. ob 19. zvečer
pri Valjavi (Reinlinghaus).
Poročajo socialistični kandidati.
Sodrug in sodružice, pridite v velikem številu!

3. DECEMBRA VRZITE SVOJO KROGLJICO V 3. SKRINJICO!

VOLILNI SHOD

Socialistične stranke Jugoslavije
in upokoencev
v Ljubljani

se bo vršil v nedeljo 26. t. m. ob pol 10.
dopolodne v veliki preurejeni dvorani pri
»Levu« na Gosposvetski cesti (nasproti
Kolizeja).

Dnevni red: OBČINSKE VOLITVE.

Poročali bodo ss.: Zv. Bernot, J. Bole, J. Ogrin, I. Rostan, Ivo Mežnarič, J. Pastorek in Franc Svetek.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Socialistično delo za boljšo družbo.

Vsi nasprotniki nam kaj radi očitajo, da hočemo izbojevati boljšo bodočnost samo zase, da hočemo sicer izpremeniti sedanji sistem, toda naš sistem da bo dober samo za »delavce«, drugi »stanovi« pa da bi v socialističnem družabnem redu trpeli pod podobnim terorjem, kakor zdaj delavci.

Predvsem moramo izjaviti, da bi to po našem mnenju ne bilo nič hudega! Za kogar pomeni »delavec« psovko, kakor n. pr. laški izraz za težkega delavca »fakin« temu se gotovo ježe lasje, če pomisli, da bi mu imeli kdaj gospodariti »fakin«. Za nas seveda »delavec« ne pomeni postopača, temveč človeka, ki si služi svoj kruh z delom, brez ozira na to kakšno delo opravlja, da je le družbi koristno. Ali bi bilo potem kaj hudega, če bi odločevali ti, ki jih je 90%, namesto da odločujejo lenuhi in goljufi, ki jih je le 10%? Poštenjak ne bo nič pomišljal nad odgovorom!

Še jasnejše pa postane to vprašanje, če se tisti, ki se zdaj pomotoma prištevajo in vsiljujejo med kapitaliste, vsaj malo potrudijo spoznati in razumeti socialistič-

ne cilje. Uvideli bodo vsi, ki delajo z lopato ali s peresom, v delavnici ali v pisarni na prostem ali pod streho — vsi, ki morajo delati, če hočejo živeti, sploh vsi ljudje, ki ne živijo od tujega dela, vsi razen teh bodo uvideli, da je socializem edina pot iz sedanjega nereda in bede do dosegljivega reda in blagostanja.

Sicer so to že itak skoro vsi izprevideali, le zaupanja jim manjka, da bi mogli že tudi oni sami to blagostanje učakati, za zanamce se pa ne marajo truditi. Pa kakor je prepuščanje otrok njih usodi grdo, prav tako je obupavanje nad lastno zmago neutemeljeno. Samo začeti je treba delati, ker le z delom dobimo zopet zaupanje v samega sebe in v človeško družbo. To zaupanje pa lahko vsak tudi z malenkostnim delom pridobi, ne da bi sploh kaj žrtvoval. Treba je le prečitati in trezno preudariti sledeče odstavke, v katerih navedemo obljubljati nikakih čudežev za bodočnost, temveč le pokazati svoje delo v preteklosti. Iz tega bo razvidno, da bi že danes ne bilo več nereda in bede, če bi se bili izvršili naši predlogi tako, kakor so jih po dolgih debatah in temeljitem

preudarku sprejeli soglasno zastopniki vseh stanov, čeprav so pripadali različnim političnim strankam. Razvidno bo tudi, da se ti sklepi zato niso izvršili, ker so se protivili tisti, ki živijo od tujega dela. Posrečilo se jim je vrniti se na vodilna mesta vseh strank, razpaliti strasti ljudstva do nerazsodnosti in zadržati s tem izvedljive predloge vsaj za nekaj časa.

Pri volitvah morajo razsodni ljudje povedati, da s tem niso zadovoljni. Zato ima socialistična stranka pri volitvah tako lahko stališče.

Vse stranke so se dale svojim voditeljem zapeljati od spoznane prave poti, vendar ni nobena poklicala svojih voditeljev na odgovor. Samo socialisti so ostali pri svojih sklepih in odstranili iz svojih vrst vseh tistih 5 ljubljanskih občinskih odbornikov, ki so vrgli stanovanjski predlog v koš. Tako se je zgodilo, da kandidirajo zdaj ne le na kapitalistični temveč tudi kulturno najbolj nazadnjaški listi — pri klerikalcih.

B. B. B.

Včeraj smo poročali, kako se zna minister za prosveto v narodni skupščini delati nevednega. Danes naj povemo, zakaj je tako — neveden.

V Zagrebu je višja pedagoška šola, kjer se vrše pedagoški tečaj za učitelstvo ki želi višje izobrazbe. Tečaj so dveletni. Lansko leto je obiskovalo ta tečaj tudi 7 učiteljev (točno: 4 učitelji in 3 učiteljice) iz Slovenije. Imeli so seveda potrebni dopust in živeli so v prepričanju, da ga imajo tudi za letos zagotovljenega (saj traja tečaj 2 leti!) A glej čudo! Letos je bil dopust vsem odpovedan, češ, da ni kredita. (Seveda, za prosveto ne more biti par tisočakov, če zahtevajo za armado milijarde!) Najlepše pri tem je pa še, da

Skrinjlce pri ljubljanskih občinskih volitvah.

1.

Dr. Vidmar,

šahist.

Slavenska banka.

(Praprotnik-Zerjav).

Kmetiški fond.

Uradniška pragmatika itd.
itd. itd.

Volkovi . 95 %
pastirji . 4 %
ovce . 1 %

2.

Dr. Perič,

advokat.

Zadružna gospodarska banka.

Pollakovo človekoljubje!
Razne nagrade in žegnani zvonovi.

Vitezi rdečega križa
na Zaloški cesti.
Zveza gnilih kompromisov.

Volkovi 10 %
pastirji 25 %
ovce (pobožne) . 65 %

3.

Jože Ogrin,

mizarski pomočnik.

Stranka ročnega in duševnega delavstva ter upokoencev.

Išči resnico — spoštuj svoj razum!

Svobodni ljudje socialisti
100 %

4.

Dr. Ravnihar,

advokat.

Jadranska banka.

40 letno magistratovanje
z bankrotom!

Velekapitalist Knez
in narodno »socialistični«
program.

Bratstvo lačnih in sitih!

Volkovi 70 %
pastirji 10 %
ovce (narodne) . 20 %

je prišel iz ministrstva migljal, da bi dobili tudi za letošnje dopuste, če bi šli študirat v — Beograd. Hm, ampak v Beogradu letos še ni predavani za 2. letnik tečaja. Komur se to ne zdi že čisto balkansko, temu pač ni pomagati.

Ljudstvo, ti pa plačaj neznosne krevčarje. Tvoji gospodarji ti kujejo iz sredstev ki jim jih daješ, pač verige, da te morejo obdržati v »zvestobi« in pokorščini, za tvojo izobrazbo za tvoj napredek jim pa sredstev hitro zmanjka. Razumemo, za nje je ono bolj potrebno, da obdrže svoje stolčke.

Kdor je že pozabil, kaj pomenijo trije B. v Jugoslaviji mu povemo: balkanizem, bakšiš, batine. Slika balkanizma kaže notica B. B. B.

NARODNA SKUPŠČINA.

Sej ni. Ministrski svet je na predlog ministrov Puclja in Pribečevica proti ugovoru ministrskega predsednika Pašiča določil, da se seje odgode do 2. decembra. — Kakor se kaže vedno bolj jasno, pride namreč posl. Radić s svojimi pristaši vendarle v skupščino. To bi pomenilo gotovo temeljito izpremembo parlamentarnega položaja. Najpripravljeniji način rešiti se vse mučne negotovosti je vsekakor odgoditev sej.

V zakonodajnem odboru se potijo nad uradniškim zakonom. Prišli so srečno do besedila § 7., ki se sedaj glasi: »Državni uradnik ne more biti oseba, ki javno zastopa načela proti obstoječi državni obliki in proti zakoniti izpremembi državnega reda.«

Nam se zdi to besedilo precej iz gumija in mogoče bo dušiti uradništvo z njim po pravici pa tudi po krivici.

Politične vesti.

+ Sodr. urednik, v zadnjem »Ljudskem glasu« ste priobčili politično notico, ki jasno dokazuje frakarsko naravo tistih ljudi, ki so se svojčas v »Jugoslaviji« izdajali tudi za neko vrsto »socialistov«, ki so pa danes svoj »socializem« še presegli, ko so stopili v zvezo s starimi ljubljanskimi demokrati. Te tvorijo seveda sami advokati (v tistem grdem smislu, ki ga ima ta beseda v ljudskih ustih), zato ni čuda, da so začeli narodni sociji, namesto da bi povedali, kako hočejo pravzaprav izvoziti tudi po njih zaženo ljubljansko gospodarstvo, da so začeli proslavljati »Narodove« advokatske frake. Ampak še sijajnejše so razkrinkali ti čudni »socialisti« svojo za vse frake vneto dušo v tistem »Jugoslavijinem« članku, ki je pred par dnevi poročal o dezertaciji narodnih socijev iz mariborskega mestnega zastopa. Ali niste brali? Tam stoji namreč črno na belem, da sedaj, ko je Slanovec odložil mandat (mimogrede: ta odložitev ni popolnoma nič v zvezi z dezertiranjem klerikov in cicibambulov), sedaj pa ne bo socialistični klub nič več mogel, »ker je zgubil svojega edinega inteligenta«. Torej ljudje pri »Jugoslaviji« so absolutno prepričani, da pri prostem delavcu, kakor jih je večina v socialističnem klubu, še ni mogoča inteligenca, temveč da se začneja šele pri stališnem dohtarju — in pri »Jugoslavijinem« žurnalistu seveda! To je krasno priznanje, kako sodi »cvet« narodnosocialije, nje voditeljstvo, o proletariatu. Pa končno je razumljivo: Kar se v tej stranki nahaja, je itak povečini neke sorte »inteligence«, ki še ni pogledala skozi šolsko učenost v življenje. Delavca pozna ta »inteligence« le, v ko-

likor ga ujame kot »štimp« pri volitvah. To maloštevilno delavstvo, ki se da že od takih na lim ujeti, pa ni, da bi spadalo ravno med tiste, ki so smodnik znašli. In že omenjena »inteligence« sklepa v svoji posebni bistrumnosti potem kakor tisti Amerikanec, ki je videl enega samega Nemca z rdečimi lasmi in je potem zapisal v dnevnik: Vsi Nemci imajo rdeče lase! — Tine iz Maribora.

+ V znamenju »enotne fronte«. Nedavno je pisal »Naprejek«, da se pojavljajo mnogi novi »odrešeniki« proletariata. Med nje spada tudi Buda Miljutinovič iz Beograda, ki se je pritepel tudi v Ljubljano. Pomaga mu prav pridno g. Žorga, ki je zdaj zaposlen v artilerijski delavnici. Slabi položaj delavstva v tem državnem podjetju izrabljajo gospodje za svoje demagoške namene in pozabljajo, da se bo delavstvo rešilo le s svojo organizacijo, v tem slučaju bi se moralo predvsem okleniti kar najtrdnjše Osrednjega društva kovinarjev. — Pretekli petek je sklical g. Žorga shod delavcev artilerijske delavnice v »Železničarskem domu« na Turjaškem trgu. Shoda se je udeležilo približno 40 ljudi, niso pa bili vsi iz artilerijske delavnice. Govorili so vsi vprek, g. Marcel Žorga pa je udrihal po funkcijah delavskih organizacij in zavednem proletariatu. V istem smislu je govoril tudi Buda Miljutinovič, ki je imenoval vse sodruge, ki so na odgovornih mestih v delavskih organizacijah navadno bando, kateri se hoče samo lepših služb in ministrskih stolčkov ter je v službi policije, uveljavlja nad proletariatom svojo diktaturo, troši delavski denar itd. itd. Ni pa pozabil klicati po enotni fronti in čvrsti kovinarski organizaciji. Pozabil je pa povedati da se je odcepil od edinstvenega Saveza kovinarskih radnika in napravil s tem razdor v kovinarskih vrstah, kar hoče doseči tudi v Ljubljani oziroma v Sloveniji. Pri zedinjenju jugoslovanskih kovinarjev je bil sam zraven, danes pa mu ni po volji, da zahteva Savez od svojih članov točno obračunavanje prispevkov. Znamenje vseh nepoštenih elementov je, da govore mnogo o močnih organizacijah, niso jim pa po volji prispevki, ki omogočajo obstanek organizacije. Res je, da denar ni vse, resnica je pa tudi, da brez denarja nikakor ne more delovati nobena organizacija. Kdor tega ne prizna, je ali skrajno neumen ali pa podkupljenec kapitalizma, ki hoče vcepiti manj zavednim delavcem misel da bo moglo obstojati pri nas delavsko gibanje brez sredstev! — Naši sodruzi, ki so se udeležili shoda so odgovarjali na sramotno blatenje. Kar se je pa zgodilo soodr. Pastorku, je pa sramota za vse lažjodrešenike »neodvisnih«. Ko je odgovarjal na različne napade in laži, so mu odvzeli besedo, mu očitali, da je podkupljen in odposlanec policije, porivali in suvali so ga sem in tja ter ga končno začeli bit po glavi. Taka je menda zlata svoboda pri »neodvisnih«. Na naših shodih dobi besedo če se le oglasi, tudi naš najhujši nasprotnik, in sme svobodno govoriti. Ne velja pa to za pridigarje »enotne« fronte, ki imajo sicer vedno polna usta o osvoboditvi in svobodi proletariata, dokazujejo pa, da se jim o pravi svobodi niti ne sanja. Sramota je to za ljudi, ki se uveljavljajo s huiskanjem, da delavec delavca tene, kapitalisti pa si manejo roke. — Ljubljanskim kovinarjem pa to: spreglejte, dokler je še čas! Ne dajte se zapelati od temnih elementov, ki niso nikomur odgovorni, hočejo pa se vam prikupiti z lažmi in vabljenimi frazami. Nočejo priznati resnice, ker bi se s tem one-

mogočili, zato pa tem huje blatilo. Takih »odrešenikov« ljubljanski kovinarji ne rabijo. Živi pa naj Savez kovinarskih delavcev Jugoslavije in amsterdamska strokovna internacionala! — Pripomniti moramo še, da so soodr. Pastorka suvali in bili v navzočnosti policijskega uradnika, ki se ni zmenil za tako »malenkost«!

+ V Splitu se bo vršil 1. decembra t. l. kongres uradnikov iz cele države, na katerem bodo razpravljali o uradniškem zakonu in o reguliranju draginskih doklad.

+ Finačno ministrstvo je sklenilo podržaviti konservatorij »Glasbene Matice« v Ljubljani.

+ Ministrski svet je odobril dosedanj stanovanjski pravilnik z malimi spremembami.

+ Belgrajsko časopisje poroča na dolgo in široko o dohodu Hrvaškega bloka v parlament, gotovega pa se nič ne ve, ker ni še blok končal svojih pogajanj z opozicijskimi klubi. Razumljivo je, da razlagajo politični časopisi njegov prihod po svojem okusu in taktiki.

+ Iz Carigrada poročajo, da je sklenila angorska narodna skupščina bratski dogovor s Perzijo. Prva posledica tega dogovora je medsebojna ženitev, ki je bila doslej prenovljena.

+ Nad Carigradom je krožilo povodom otvoritve orientske mirovne konference okoli 50 turških zrakoplovov, kar je napravilo na prebivalstvo globok vtis.

+ Angorska narodna skupščina je na podlagi taine interpelacije o upravi Carigrada sklenila odstaviti dosedanjega upravitelja Rifat pašo ter postaviti na njegovo mesto Selah Eddin Adl pašo.

+ Na Madžarskem agitirajo pristaši vladnih strank pod vodstvom Gula Gömbösa in Tibora Ekharta v korist proklamacije Horthyja za madžarskega kralja. Agitacija vrše z državnimi avtomobili in službenim aparatom.

+ »Corriere d'Italia«, glavno glasilo laške klerikalne stranke pravi, da ne sme nič več biti politika Vatikana taka, kakor pred 50. leti. Na čelu vlade stoji namreč železni človek Mussolini, ki je ravno včeraj izjavil dopisniku »Daily Newsa« v Lausanni, da »je dober katolik in globokega verskega prepričanja«. Ta njegova izjava je tako vplivala na papeške kroge, da so dovolili kardinalu Maffiu in škofu Endrici, imenovati se od Mussolinijeve vlade za senatorja.

+ Laško časopisje zahteva za slučaj, da bo orientska mirovna konferenca prisodila Jugoslaviji Solun, kompenzacije v — severni Dalmaciji in na kvarnerskih otokih.

+ V Lausanni je zahteval Mussolini od Ninčiča, da mora otvoriti Jugoslaviji promet z Reko, da se bo mogla posluževati Madžarska reške proge. V nasprotjem slučaju, da bo zahteval otvoritev proge Budimpešta-Reka od Društva narodov.

+ V Pragi je priredila nemška socialistična stranka zborovanje, na katerem so obravnavali vseučiliško stavko, ki so jo povzročili nemški nacionalistični elementi. Med izvajanjem poslanca Hillebranda so pričeli navzoči nemški nacionalni visokošolci žvižgati, ker im je bila neljuba ugotovitev, da ne sme biti vseučilišče degradirano na stopnjo konfesionalnosti. Ker so skušali obenem tudi podreti klopi, so hiteli zborovalci k izhodu, vendar pa niso mogli iz dvorane, ker so bili vsi izhodi zasedeni od nemških nacionalcev. Zborovanje je trajalo še dobro uro

in se je končalo s slošnim pretepanjem, kateremu je napravila konec policija.

+ **Sovjetska Rusija**, ki se toliko trudi za splošno razorožitev, je naročila na Danskem 20 milijonov ročnih bomb. Pa brez komentaria.

+ **Berlinska cestna železnica** je prenehala voziti, ker zahtevajo uslužbenci poviške plače.

+ **V Braunschweigu** je prišlo 22. t. m. vnovič do draginskih nemirov. V poznem popoldanskem uri so se vlekle množice ljudi skozi mesto, ne da bi ropale. Okoli 6. zvečer pa so se vrgle na trgovine, tako, da je moralo nastopiti orožništvo in policija z orožjem. Ranjenih je bilo več oseb.

Dnevne vesti.

+ **Klerikalci** obljubujejo »drugi teden« skupne shode »Zveze delovnega ljudstva« po vsej Ljubljani. Dosedaj so namreč premišljevali in tuhtali, s kakšnimi »fintami« da bodo nastopili proti onim volilcem, ki jim bodo očitali zvezo s komunisti. Iz verodostojnega vira smo prejeli poročilo, da ne bo odslej nič več strajk po »Slovenčevih« predalih klerikalni zmagi ki se vozi na shode z biciklom, znamke »Waffenrad«. Baje so klerikalci, ki bero »Slovenca«, ogorčeno protestirali proti temu, da bi se gospodje pri »Slovenca« skrivali za prisiljene dovtipe pod firmo »klerikalnega zmagaja«. Vsi ti dovtipi mo »govore namreč preveč jasno o lisici, pa o previsokem grozdju. »Drugi teden« bo tedaj nastopil prevrat. Ei, pa bodo zavedni klerikalci še vedno v tla gledali, zaradi kompromisa s komunisti in tudi ne bodo šli volit, čeprav piše »Slovenec«, da »je iz dosedanjega poteka našega volilnega gibanja jasno, da bodo 3. decembra naši ljudje do zadnjega moža šli na volišče!«

+ **»Politično lopovstvo«** očita »Jutro« z dne 24. t. m. posl. Brandnerju, ki je priobčil v »Jugoslaviji« z dne 23. t. m. članek o ljubljanskih volitvah. Mi smo že včeraj pribili, da se je g. poslanec precej zmotil ko je zapisal, da so prinisovali zagrebškemu kongresu veliko važnost tudi socialisti. Toda g. Brandner je zapisal še več takih »kunštnih«, zaradi katerih so ga ostro prijel gospodje okoli »Jutra«. Ti so se namreč obrnili brzoglavno na Ljubo Davidovića, ki je odločno dementiral izjave g. Brandnerja v »Jugoslaviji«. Res, lep volilni boj uganiajo »zajedničarji«, katerim je zmanjkalo stvarnih argumentov.

+ **»Zajedničarji«** so doživeli v sredo 22. t. m. v Mestnem domu od zbranih upokojencev lepo blamažico, ki se je ne bi sramoval niti Pavliha. »Jugoslavija« in »Slov. Narod« morata vedno pisati o samih zmagah in o tisočih, ki so navzoči pri njihovih »zmagah«, ali boljše »polomijah«. Ker pa ni mogla niti »Jugoslavija« niti »Slov. Narod« poročati o zmagi in o tisočih, je objavil »Slov. Narod« nek o klic »predsedstva koaliranih upokojencev«, h kateremu se bomo še povrnili, »Jugoslavija« z dne 24. t. m. pa prav hinavsko zavija oči proti nebu ter govori o novem »triku« svojih nasprotnikov. Pravi namreč, da so stali ob vltodu v Mestni dom ljudje, ki so trdili, da se shod »zajednice« ne bo vršil, ker je dvorana že oddana. »Zajedničarji« sodijo seveda po sebi. Mi smo namreč tako močni, da se ne poslužujemo trikov, posebno pa ne takih, kakršne nam hoče naprtiti »Jugoslavija«. Obupni napori »Zajedničarjev«, ki se zrcalijo še najbolj jasno v njihovih kilometrskih kolonah pod rubriko »Borba za Ljubljano«, bodo doživeli občuten poraz 3. decembra! Zavedno de-

lavno ljudstvo ve namreč, da se skriva tudi za »Zajedničarji« bančni kapital.

+ **Kaj je kapitalizem.** Naša vlada je lani razpisala 7%no državno investicijsko posojilo. Pritisnila je na državne nameščence, da so ga podpisavali. Kdor ga ni hotel ali mogel podpisati, je postal »protidržavni element«. Plačevali so posojilo v mesečnih obrokih. Toliko časa, dokler ni bilo posojilo polno vplačano, jim država seveda ni vročila vrednostnih papirjev. Uradništvo ni moglo podpisati velikih vsot največ jih je po 100 Din. Papirjev za tako majhne vsote je državi hitro zmanjkalo in treba bi bilo pač natisniti nove. V državi, kjer vlada kapitalizem, pa je mogoča tudi druga pot. Trgovanje z državnim posojilom je bilo omejeno, na borzi je veljal prisilni tečaj 94.—. Treba je bilo samo opustiti trgovanje z državnim posojilom vseh ovir; takoi je padel kurz na borzi na tečaj ki je veljal v privatnem prometu, t. j. na 71.—. Država sedaj kupuje na borzi državno posojilo po 71.—, to se pravi, da plača za vsakih 100 Din posojila 71 Din ter izroča te papirje potem — uradništvu, ki je podpisalo in pošteno plačalo posojilo. Seveda je uradnik plačal polnih recimo 100 Din in dobi sedaj tudi državni papir, ki se glasi na 100 Din, a vreden je pa samo — 71 Din. — Izguba je torej pri vsakih vplačanih 100 Din celih 29 Din! Za pravico čutečega človeka je to krivica če ni še hujše, za pristaša sedaj vladajočega družabnega reda pa je to trgovska »sreča« oziroma »smola«. Za nas pa ki ne damo nič ne na srečo in ne na smolo, temveč samo na delo, pa je to samo značilen kapitalistični način bogatenja oziroma ubožanja.

+ **Lov na divje prašiče.** Celjsko lovsko društvo je priredilo v okraju Rogaške Slatine lov na divje prašiče. Gospodu Dežmanu se je posrečilo ustreliti 164 kg težkega divjega prašiča, ki je bil v klubovi sobi Hotela »Balkan« v pondeljek razstavljen.

+ **Naš roman.** Prihodnji mesec začnemo priobčevati roman socialističnega pisatelja Upton Sinclaira: »Jimmie Higgins«. Knjiga je izšla v Ameriki tudi v slovenskem prevodu (od sodruga Ivana Moleka), pa je žal za naše delavstvo predraga — 244 kron! Zato jo bomo ponatisnili v podlistku.

+ **Listnica uredništva.** Bralce opozarjamo na notico med dnevnimi vestmi pod naslovom »Kaj je kapitalizem« ki je včeraj pomotoma izostala. Notica »Kaj je kapitalizem« dopolnjuje prvo politično vest v včerajšnjem »Napreju« pod naslovom: »Ali res še ni dovolj gorja?«

Ljubljana.

+ **Jugoslovensko - Češkoslovaška liga** priredi v petek, dne 24. novembra 1922 ob 8. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma predavanje »O lepota Slovaške«. — Predava lektor češkega jezika na ljub. univerzi dr. Burian; njegova izvajanja bo pojasnjevalo preko 100 skioptičnih slik. — Ker so slovaška zemlja ter nje prirodne in narodopisne zanimivosti pri nas še skoraj nepoznane, vabi odbor jugoslovenske čl. lige občinstvo, da se v obilnem številu udeleži tega zanimivega in poučnega predavanja. Vstopnina 1 Din za osebo.

+ **Zajedničarji v Šiški.** V sredo zvečer so imeli zajedničarji shod pri Štepiću v Šiški. G. Petrič kot otvoritelj je izjavil, da je priglasihi mnogo govornikov, da bo pa po možnosti dal besedo tudi nepri- glašenim govornikom nasprotnih strank.

— **Prvi je govoril g. dr. Ravničar.** Ki se je spravil z vso silo nad mladine krog »Jutra«, s katerimi je dolga leta sam delal, pa so mu postali preobistni. Delavnega ljudstva ni omenil tudi ni bilo potrebno, ker je njegova »ljubezen« do delavstva ravnotako velika kakor njegovih ž njim zdaj skreganih prijateljev pri »Jutru«. — Vse drugače je govoril g. Tavčar, ki je povedal, da vlada nima in noče imeti denarja za revne javne nameščence. Vse to pa vemo sami že od davna, pritrjevanje in ploskanje najetih ljudi je bilo že odveč. Najraje smo poslušali priljubljenega domačega humorista in akrobata, kovača g. Ferda Podbevška. Tako je udrihal na vse strani, da ga je bilo veselje poslušati. Svoj govor je končal s pozivom, da naj volimo vsi Jadransko banko, ker je Slavenska, pri kateri komandira g. Pra- protnik, odpovedala kredit. — K besedi se je priglasihi nato sodrug Sušič, ki je go- spodu naštel vse njene grehe in povedal, kako si obč. in drž. politiko predstavljamo socialisti. Gospodom zajedničarjem je po- stajalo med njegovim govorom vedno bolj vroče, oditi niso mogli sredi govora, ker bi bil to le preočitni poraz, zato so vedno nervozneje gledali na uro — da pride po- licist in javi policijsko uro. Ta je gospodo končno tudi rešil iz zadrege, javil policijsko uro, zajedničarji pa so ta rešilna vrata urno porabili in jo popihali.

Iz stranke.

+ **Rediteljski zbor** se snide danes, v pe- tek, dne 24. t. m. ob 20. v »Zadružnem do- mu« v Spodnji Šiški, Žibertova ulica (biv- ša nemška šola). — Načelnik.

Vestnik Svobode.

+ **»Svoboda« Vič - Glinca.** Dramatični odsek podružnice je otvoril v nedeljo, 19. t. m. plesno šolo za člane v restavraciji »Amerika« na Glincah. Odbor odseka va- bi vse člane, ki imajo veselje, da se točno udeležujejo plesnih vaj. Kdor ni član, lahko pristopi. — Odbor.

+ **Trboveljska Svoboda.** V. Umetniški večer trboveljske »Svobode« se bo vršil v nedeljo 26. t. m. v dvorani Delavskega doma v Trbovljah ob 6. zvečer. Spored: 1. Uvodni govor. (Tine Korinšek). 2. Hoj, vi bedni in ponižani, ali ste že kdaj pogledali v sonce? (Predava T. Seliškar). 3. Ivan Cankar. (Recitira N. Vidmar). 4. Trbovlje. (Recitira Seliškar). — Vstopnina 2 Din. — Vabite se k obilni udeležbi.

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE!

= **Vrednost denarja.** 1 dolar velja 61.50 Din. 1 češka krona 1.98 Din. 1 lira 2.86 Din. 100 avstrijskih kron 9 par. 100 mark 1.10 Din. V Cur'hu velja 100 naših kron 2 švicarska franka.

Kritične črtice o naši pošti.

(Dalje.)

Podjetje, ki hira gospodarsko, se ne da ozdraviti brez temeljitega preustroja.

Obratni obseg pošte je ves kulturni svet — to pa smejo trditi samo države, katerih pošte niso omejene v najvažnej- ših panogah prometa samo na lastno ozemlje. — Neštetokrat smo slišali javno grajo, da še nimamo urejenega pošto- denarnega prometa z inozemstvom. Ta nedostatek v poslovanju naše pošte se nikakor ne da opravičiti z valutnimi tež- kočami ali sličnimi izgovori. Mednarodno poštno nakazniško službo opravljajo sko-

ro vse države — pri nas je ta služba pridržana bankam, katerim prinašajo ti opravi masne dobičke na škodo občinstva. Ako v tej zadevi ne igrajo politični interesi kake vloge, potem ostaneta samo še dva vzroka — brezbriznost ali nespособnost — da se ne udeležujemo te veljavne mednarodne poštne službe.

Tudi poslovanje v mednarodnem poštno paketnem obratu ne dela naši upravi posebne časti. Glede tega smo si menda edini vsi, vsaj tisti, ki smo že dobili kak paket iz inozemstva. — Dokazano je n. pr. da dospejo zavoji iz Japonske do naših obmejnih carinarnic prej, kakor od te do par postaj oddaljenega naslovnika! Primerov enake malomarnosti menda ne najdemo drugod na celim svetu, morda celo ne v srednjem veku.

Edino v pristojbinski politiki se naša poštna uprava lahko postavi v prve tekmovalne vrste. V tem oziru lepo napredujemo in dokazujemo po svetu, da gre državi pri nas edino za dohodke, ki jih molze iz podjetij, ki imajo druge smotre.

Skrajno neugodno vpliva na gospodarsko ravnotežje poštne uprave tudi brezmejno izkoriščanje v pristojbinskih ugodnostih od strani državesame. Pristojbinske ugodnosti so srednjeveška pravica podjetnikov pri lastnih pošiljavah. Ko so države same prevzele pošto, so si deloma pridržale take izjemne ugodnosti za svoje urade in zavode. Ko so se pa pristojbinske ugodnosti uživajoče institucije razširile, so se začetkom tega stoletja pojavile omejitve s popolnoma utemeljenim razlogom, da take pristojbinske ugodnosti obremenjujejo poštno gospodarstvo. Do tega prepričanja naši poštni krmilari do danes še niso prišli, dvomljivo je, da se bodo sploh dokopali do spoznanja, kako razjeda poštno gospodarstvo brezmejno razširjenje pristojbinskih izjem.

Statistično bi se dalo ugotoviti število in obseg poštnih pošilk, ki jih pošta prevaža in prenaša brez odškodnine. V gotovini bi ta vsota pokazala milijonsko škodo, ki jo trpi pošta brez prave utemeljitve. Državno predpravo do pristojbinske prostosti so druge države večinoma že odpravile, ali pa omejile z odredbami, ki izključujejo morebitne zlorabe. Obvezno frankiranje uradnih pošilk nikakor ne moti javne uprave. Če bi bile proste pristojbin samo neobhodno po-

trebne uradne pošiljke, bi taka omejitev poštne gospodarstvu zelo koristila. — Morda so slišali gospodje pri upravi že kaj o tkzv. službenih znamkah? Morda bi se dalo uvesti kaj sličnega tudi pri nas.

S temi črticami hočemo dokazati naši poštni upravi, da se zanimamo za naše poštne razmere. Uspešno delovanje pošte vpliva na vso javno življenje. Resna volja in pravo spoznanje morata privedi tudi našo pošto do dosegljive popolnosti.

V 11. številu »Kresa« je izšla ocena Sinclairovega romana »Jimmie Higgins« od sodr. O. K. Ker začnemo prihodnji mesec ta roman priobčevati, ponatiskujemo to oceno v celoti. Glasi se: Upton Sinclair: **Jimmie Higgins**. Poslovenil Ivan Molek. Vsebina romana: Kriza in stranske poti ameriškega socializma med vojno. Kje leži vzrok tej krizi, kje vzrok vsem temeljnim grehom socialističnega pokreta med vojno? To vprašanje sili neprenehoma v ospredje in pisatelj odgovarja z živimi primeri. Vrsto tipov je postavil umešnik na oder — in vsakdo med njimi nam natanko pové, zakaj pravi, da je socialist — in vsakdo med nami mora spoznati, zakaj ta tip in oni tip v resnici ni socialist. To niso zgolj ameriški tipi, tudi ne sami ameriški grehi, tudi ne samo vojne zmote — to so evropski socialistični in »socialistični« tipi, evropske zmote. Nikjer jasnih smernic, nikjer jasnih pojmov; povsod same osebe in osebe, ki dvigujejo svoje glave iz megle — ne vidiš pa, kje so njihove noge, še manj pa vidiš, kdo jim podaja v megli roke, od silnega šundra ne slišiš, kdo jim suflira čudovito lepe bajke... In tisti, ki jih poslušajo — polubogove — tisti se pa lovijo za vtisi, strastmi... njihovi možgani so možgani z eno samo funkcijo: dar imajo, da si želijo roke, ki bi jih vodila. Misliti ne znajo, gledati ne znajo; poslušati tudi ne znajo.

Med njimi vsemi pa živi cela kopica Jimmieov Higginsov, ki tavajo... Jimmie Higgins pa instinktivno čuti, kaj je prav in kaj ni prav: »Trpel sem in trpim — imam ženo in otroke. Tudi žena trpi. Tudi otroci bodo trpeli, če ne bom danes pomagal odstraniti trpljenja in vzrokov trpljenja, ki me danes tlačijo — če ne bom pomagal rušiti stari in obenem graditi

novi družabni red.« Ta tip je, ki je spoznal vsebino socializma — sicer le instinktivno — in pričel iskati v njem rešitve brez kakih postranskih misli in namenov. Spoznal je, da je edino ena pot prava — da je ta pot ravna — in po tej poti je šel v smrt. Mnogokrat je grešil, marsikdaj se je spozabil — kdo pa ni še grešil, kdo, ki je človek — pa je zopet vstal in drugič ni več delal istih grehov? Strasti so govorile v vojni — strasti, ki so jih stoletja in tisočletja umetno negovali. Privlivali so jim vode in hranili so jih z novimi, vedno novimi snovmi. Kako bi mogla ena sama pomlad (Kaj je nekoliko desetletij socialističnega pokreta v zgodovini človeštva?) ozdraviti človeka tisočletnih injekcij nemoralnega individualizma? Bil bi čudež — in socialisti ponavadi ne verujemo v čudeže —, kajti Kristus se že dvajset stoletij bori proti živinskim instinktom človeštva — in koliko je dosegel?... Dosegel je, da ga blatijo dan za dnevom vsi tisti, ki v »njegovem« imenu govorijo! Dobro bi bilo, ko bi moglo naše delavstvo to knjigo čitati. Še marsikaj je v romanu, kar je koristno in lepo. Marsikdo med nami bi našel odgovor na tisto prvo vprašanje, kje da leži vzrok tragediji delavskega socialističnega gibanja: v nelzvrševanju socialističnih dolžnosti in v oportunizmu lastnega življenja.

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6
REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJSE PLAKATE IN VABILA
.. ZA SHODE IN VESELICE ..

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA
TISKANJE CASOPISOV, KNJIG,
.. BROŠUR ITD. ..

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetirke, sedlarje itd.

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Pridobivajte naročnike!

Močne trpežne bakrene kotle vseh vrst z širokimi kapami

Izdeluje edino

kotlarska zadruga

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 28.

Čisti domači izdelki!

Stalna zaloga!

Nizke cene!

Nizke cene!

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča popravila.

Prodaja po znatno

znižanih cenah:

zimsko perilo, pletene lopice, rokavice, nogavice itd.

A. ŠINKOVIC nasl.

K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50,
v lastnem poslopiju.

Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjudi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-
::: deposits itd. :::